

Samenvatting verzamelde input vanuit samenleving voor Ontwerp Omgevingsvisie Aalten 2040

Op 24 februari 2026 is de gemeenteraad van Aalten akkoord gegaan met het Voorontwerp van de Omgevingsvisie gemeente Aalten 2040. Daarbij heeft de gemeenteraad van Aalten bepaald dat in de vertaalslag van Voorontwerp naar Ontwerp Omgevingsvisie opnieuw de samenleving moet worden bevroegd. Dat is gebeurd door allerlei partijen (zie in de bijlage van deze samenvatting) aan te schrijven met het verzoek om op de lijn van het Voorontwerp en het daarin beschreven voorkeurscenario voor de ontwikkeling van de leefomgeving in de gemeente Aalten richting 2040, input te leveren. Een (beperkt) aantal partijen heeft dat gedaan (zie genoemde bijlage). Onderstaand een samenvatting van hun input. Deze is meegenomen in de Ontwerp Omgevingsvisie gemeente Aalten 2040 die het college op 28 mei 2026 heeft vastgesteld en heeft toegezonden naar de gemeenteraad.

Uit de verzamelde reacties komt een breed gedragen beeld naar voren: Er is veel waardering voor de integrale aanpak van de Omgevingsvisie en voor de aandacht voor leefbaarheid, landschap en gemeenschapszin. Tegelijkertijd vragen inwoners, organisaties en ketenpartners nadrukkelijk om meer gebiedsspecifieke uitwerking, scherpere keuzes en een sterkere koppeling tussen ambities en uitvoering.

1. Balans tussen groei, leefbaarheid en identiteit

Een terugkerend thema is de zoektocht naar balans tussen groei en behoud van kwaliteit. Veel reacties onderschrijven de keuze voor een beheerste ontwikkeling, maar benadrukken tegelijkertijd dat stilstand geen optie is. Vooral vanuit Bredevoort, Dinxperlo en Lintelo wordt gewezen op het belang van voldoende woningbouw om voorzieningen, scholen, verenigingen en sociale samenhang in stand te houden.

Daarbij klinkt nadrukkelijk de wens door om niet uitsluitend vanuit beperkingen of conflicten te denken, maar juist vanuit combinaties van opgaven en kansen. Diverse sprekers pleiten voor een benadering waarin groei, landschap, leefbaarheid en duurzaamheid elkaar kunnen versterken.

2. Sterke aandacht voor kleine kernen en buurtschappen

Vanuit onder meer Lintelo, Bredevoort en Dinxperlo wordt gevraagd om meer aandacht voor de positie van kleine kernen en buurtschappen. Daar leeft de zorg dat groei zich te veel concentreert in Aalten en Dinxperlo, waardoor kleinere gemeenschappen verder vergrijzen of voorzieningen verliezen. Er wordt gepleit voor gerichte woningbouw, maatwerk op erven en ruimte voor jonge gezinnen, zodat scholen, Kulturhusen en verenigingen vitaal blijven.

Daarnaast wordt gevraagd om meer gebiedsgerichte uitwerking in de Omgevingsvisie, met concrete visiekaarten en zichtbare vertaling van eerder opgehaalde bewonersinput.

3. Water, klimaatadaptatie en bodem sturend

Waterschap Rijn en IJssel, Vitens en Achterhoek+ benadrukken sterk het belang van water en bodem als sturend principe. De reacties ondersteunen de koers van klimaatadaptatie, waterberging en groenblauwe structuren, maar vragen om verdere concretisering. Thema's als waterkwaliteit, drinkwaterbescherming, droogte, wateroverlast, afvalwaterketen en klimaatbestendige inrichting moeten volgens hen nadrukkelijker worden verankerd.

Daarnaast wordt gewezen op de noodzaak van drinkwaterbesparing, hergebruik van regenwater en betere bescherming van grondwatergebieden. De regionale visie van Achterhoek+ benadrukt bovendien dat waterkwaliteit, klimaatadaptatie en drinkwaterbeschikbaarheid onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

4. Energie en netcongestie

Liander vraagt nadrukkelijk aandacht voor de ruimtelijke impact van de energietransitie. Volgens Liander is energie-infrastructuur een sturende randvoorwaarde geworden voor woningbouw, bedrijventerreinen en gebiedsontwikkeling. Daarbij wordt gewezen op netcongestie, noodzakelijke netverzwaringen, ruimteclaims voor energievoorzieningen en het belang van vroegtijdige samenwerking met de netbeheerder.

Ook wordt gevraagd om in de Omgevingsvisie explicieter keuzes te maken over warmtenetten, energieopslag, collectieve energiesystemen en netbewuste inrichting van woon- en werkgebieden. Volgens Liander ontbreken deze aspecten nu nog te veel in de visie.

5. Gezondheid, veiligheid en milieu

Vanuit de Omgevingsdienst Achterhoek en de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland wordt gevraagd om gezondheid, omgevingsveiligheid en milieukwaliteit steviger te verankeren in de Omgevingsvisie. Genoemd worden onder meer stikstof, geur, luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, natuurbrandrisico's en bescherming van kwetsbare functies.

Ook wordt gewezen op de relatie tussen woningbouw, bedrijvigheid en milieuruimte. Daarbij vragen de adviesorganisaties om meer aandacht voor biodiversiteit, natuurinclusief bouwen, ecologische waarden en de samenhang met Natura 2000-gebieden en provinciale opgaven.

6. Erfgoed, cultuurhistorie en identiteit

Met name vanuit Bredevoort is veel aandacht gevraagd voor cultuurhistorie en erfgoed. Naast opmerkingen over positionering van Bredevoort en actualiteit van beleidsinformatie, is een uitgebreide visie ingebracht op herstel en beleefbaar maken van de vestingwerken van Bredevoort.

De kern van deze visie is dat erfgoed niet alleen behouden moet worden, maar ook zichtbaar, beleefbaar en toekomstbestendig moet worden gemaakt. Daarbij worden koppelingen gelegd met klimaatadaptatie, recreatie, toerisme, biodiversiteit en identiteit van Bredevoort als vestingstad. Concreet worden voorstellen gedaan voor herstel van grachten, ravelijnen, schootsvelden, wandelroutes en cultuurhistorische zichtlijnen.

Ook vanuit andere reacties wordt benadrukt dat cultuur, erfgoed en lokale identiteit belangrijk zijn voor leefbaarheid en gemeenschapsvorming. Daarbij wordt onder andere gewezen op de rol van De Koppelkerk in Bredevoort.

7. Gemeenschapskracht en participatie

Meerdere reacties benadrukken dat inwoners niet alleen mee willen praten, maar ook mede vorm willen geven aan de toekomst van hun leefomgeving. Vanuit initiatieven zoals Mooi Achterhoek en de Koppelkerk wordt gepleit voor een andere vorm van samenwerking tussen overheid en samenleving, gebaseerd op vertrouwen, gemeenschapskracht en het benutten van bestaande initiatieven.

Het aangereikte manifest “Van participatie naar gemeenschapskracht” gaat hier expliciet op in. Daarin wordt gepleit voor een overheid die meer faciliteert, ondersteunt en aansluit bij bestaande initiatieven in plaats van traditionele participatietrajecten centraal te stellen.

8. Grensoverschrijdend karakter

Tot slot is vanuit Dinxperlo expliciet aandacht gevraagd voor het grensoverschrijdende karakter van de gemeente en met name van Dinxperlo/Suderwick. Volgens insprekers verdient dit aspect een veel prominenter plek in de Omgevingsvisie, zowel economisch, cultureel als ruimtelijk.

Algemene conclusie

De verzamelde input laat zien dat er breed draagvlak bestaat voor een Omgevingsvisie die inzet op behoud van leefkwaliteit, gemeenschapszin en landschap, gecombineerd met voldoende ruimte voor ontwikkeling en toekomstbestendigheid. Tegelijkertijd vragen inwoners, organisaties en partners om:

- meer gebiedsgerichte uitwerking;
- scherpere keuzes en concretisering;
- nadrukkelijker aandacht voor water, energie, veiligheid en gezondheid;
- behoud en versterking van voorzieningen en kleine kernen;
- en een sterkere verbinding tussen overheid en samenleving.

De rode draad in vrijwel alle reacties is dat gemeente Aalten haar identiteit wil behouden, maar tegelijkertijd voldoende dynamiek en ontwikkelkracht moet organiseren om ook richting 2040 vitaal, leefbaar en toekomstbestendig te blijven.

Bijlage: Aangeschreven partijen voor input + de reacties daarop

Aangeschreven partijen voor input	Reactie ontvangen
Platvorm Aalten (dorpsbelangen, kulturhuusen)	
Aaltense Uitdaging	
Talentverbinder - cultuur en welzijn	
Talentverbinder - sport en bewegen	
Buurtschappen / Kleine Kernen	
Haarts Belang	
Ons Aller Belang IJzerlo	
Heurns Belang	V
Lintelo's belang	V
Barlo's belang	
Daals belang	
Aaltense Heurne	
Ondernemersver. Lintelo	
Dinxperlo	
Dinxpers Belang	
OFD (ondernemersvereniging Dinxperlo)	
Dynamisch Dinxperlo	V
Buurtzorg (dinxperlo)	
Careaz - zorg	
Gebiedsteam Figulus Welzijn - Dinxperlo	
Aalten	
SAP (Stichting Aalten Promotie)	
NOVA (ondernemersvereniging Aalten - centrum)	
Ondernemerscafé Aalten	
Marga Klompé - zorg	
Buurtzorg Aalten	
Bredevoort	
Bredevoorts Belang	V
Ondernemersvereniging Bredevoort	
Over All	
IKAD (Industriekring Aalten - Dinxperlo)	
Sensire (Zorg)	
LTO - Oost Achterhoek	
SAAP (Stichting Actief Aaltens Platteland	
Platform Aalten (dorpsbelangen verenigingen)	
Stichting Achterhoek Toerisme	
Toerisme en Recreatie Aalten	V
Horeca	
GGD Noord en Oost Achterhoek	
VALA	
Bomenstichting	
SNMA	
Platform Natuur en Landschap Oost Achterhoek	
Waterschap Rijn en IJssel	V
LIANDER	V
Scholen	
Basisscholen Accent	
Schaersvoorde (VMBO - HVO/VWO)	
basisschool Paraatscholen	
basisschool St Liborius (Essentius groep)	
basisschool Reflexisgroep	
Kerken	
Stichting Turks Cultureel Centrum Aalten (HDV Aalten Fatih Moskee)	
Kerkenraad	
Overig	
Mooi Achterhoek	V
VNOG	V
Omgevingsdienst Oost Achterhoek	V
Sitcting Koppelkerk	V